

ROMANIA LIBERA

APARE IN TOATE ZILELE

ABONAMENTE:

In Capitală: Pe an: 1 m. 36 lei; 6 luni: 18 lei; 3 luni: 8 lei.
In Districe: 36 , 18 , 10
In Sătmăre: 48 , 24 , 12

— Arhivă nepublică nu se închidează.

Pentru Abonamente, Anunțuri și Reciame a se adresa:

In România: La administrație, Pasajul Român, Nr. 3 bis, București; și la corespondenții ziarului din județe.
In Hamburg: La Adolf Steiner, Gänsemarkt, 58, Biouroul central de anunțuri pentru Germania.

Pentru Franța, Anglia, Anstro-Ungaria și Italia: Se va adresa la Agenția Havaș Paris.

ANUNȚURI:

Liniște mică pe pagina IV-a. 30 bani.
Reclame pe pagina II-a 5 lei. — Reclame pe pagina III-a 2 lei.
— Seriozile nefranțate se rotundă.

Pentru inserții și reclame redactate nu este responsabilă.

SCIRI TELEGRAFICE

DIN ZIARUL STRENUE

Constantinopol, 27 Decembrie.

Singurul motiv al amânării orenschimări ratificărilor convențiunii Canalului de Suez a consistat în eroarea ce se furișase în exemplarul turcesc. Acum preschimbarea s'a facut. Toate cele-lalte zgomele sunt neîntemeiate, mal ales că Sultanul ar fi fost supărăt pe ambasadorul francez. În cercurile turcești se manifestă mulțumire că s'a rezolvat afacerea, nu că doară se aşteaptă avantaje de la convenție, ci pentru că s'a pus capăt bun unei afaceri pline de incercături.

Paris, 27 Decembrie.

Ziarul *Presă* publică o circulară a ministrului de rezboiu către comandanții de corpuri, ce nu se consideră ca un secret oficial, de oare ce e în joc siguranța patriei. Circulara invitată pe comandanții de corpuri ca să studieze mijloacele pentru aprovisionarea corpuri de armă prin rechiziții în centrele de mobilizare. Rechizițiiile să se întâlnească după trei zile. Mijloacele de trai, ce se vor rechiziționa, pâine, carne și nutre, trebuie să fie de ajuns pentru 40 până la 80 zile. E interzis transportul pe calea ferată. Cu acest chip se va face posibil de a împușca proviziunile de mijloacele de trai, ce sunt asezate în depouri în toate garnizoanele și pentru cazul de răzbiori. Ministrul de răzbiori cere un raport asupra rechizițiiilor efectuate, până la 31 Decembrie.

Roma, 28 Decembrie.

Imperatul Germaniei a adresat regelui Umberto o depeșă de felicitare cu expresiunea sentimentelor sale celor mai afectuoase. Tonul depeșei a fost de tot intim.

Cardinalul Lavingerie a avut astăzi o lungă întrevedere cu Papa. În această conferință cel doi interlocutori au stabilit opera antisclavajului pe baze neperitoare, în casul când Leon XIII său cardinal ar pieri. Papa, încantat de succesele cardinului în Italia ar fi dorit ca primatul Africel să se ducă să fie conferințe la Florența și la Milano; însă starea sănătății misiunuarului, deprimată de climatul cald al Africii, nu i-a permis pentru un moment să respundă la această dorință. Cardinalul și va publica conferința înțintă către damele din Roma și o va trimite la toată elita feminină din Europa. În același timp va publica conferința să din Geneva sprijinind-o cu piese justificative. Aici cauza cardinalului e căstigată.

Sofia, 28 Decembrie.

Acum s'a inceput în prima instanță procesul în Burges contra muntenegrenilor, ce a luat parte la rescoala lui Nabokov în Ianuarie a.c. Consulul francez din Burgas a invocat capitolatiunile în favoarea acuzaților; dar n'a găsit aprobarea tribunului, care a susținut, că Muntenegru nu are parte la capitolatiuni. Ministrul bulgar de justiție aprobadă această părere, s'a continuat procesul și se zice că consulul francez s'a retras, prezentând un protest.

Londra, 28 Decembrie.

Sunday Times, publică o telegramă din New-York, cu data de Sâmbătă, în care se zice: «Aici s'a primit stirea, că s'a comis un atentat la viața președintelui Harrison. Nu se știu amănunte. Familia refuză să aducă informație presei. Dar atât se știe, că președintele, de curând ales, e greu bolnav, că sistemul nervos e sdrunicat în urma pericolului de a fi asasinat și de care a scăpat ca prin minune.

Berlin, 27 Decembrie.

Toate foile discută afacerile serbe. *Kreuzzeitung* scrie: Austro-Ungaria va face bine în tot casul să fie gata și atentă. — *Berliner Tageblatt* adă, că ex-regina Natalia va adresa tuturor Curților europene protestări contra nedreptății lui Milan, numai la Curtea din Berlin nu se va adresa, pentru că a fost expulsată din Germania. Panslavistii o îndeamnă să publice afacerile seandaloase ale lui Milan. Natalia speră în sprijinul Tarulu. — *Vossische Zeitung* zice, că primirea demonstrativă a Nataliei în Rusia probează, că Milan e pierdut dacă va mai potici o dată pe calea apucătă. Din afară n'are să se aștepte la ajutor.

Tocmai aici, mi se pare că reșidă în cea mai mare parte causa primordială, că imbinătățirea soar-

tei sătenilor, ca și multe alte reforme, să se face în interiorul Africii de cără societatea germană din Africa orientală, aș dispără și e probabil că au fost omorâți.

București, 19 Decembrie 1888

S'a scris mult și de mulți asupra cauzelor mizeriei și decadentei locuitorilor săteni; se va scrie încă mult, căci imbinătățirea stării lor este o cestiune socială și economică foarte grea, legată sau de dependență de o mulțime de cauze, cari treptat-treptat trebuesc înălțurate.

După cum sunt o mulțime de cauze cari produc starea de mizerie a sătenilor, tot astfel sunt o mulțime de interese cari se ciocnesc, așa că atunci când creză că ai luat, sau vrei să ieș o măsură pentru a înălțura una din acele cauze, te lovești de o mulțime de interese, cari te țin pe loc. Apoi, unde mai puțin, din partea unora rea credință, din partea altora nevoiță, iar din partea multora lipsa de cunoștință și studii serioase asupra stării sătenilor în toate amanunțimile vietii lor trecute și prezente? Toate acestea sunt încă atâtea cauze care țin această mare și vitală cestiune pe loc; iar dacă, din când în când, se face căte ceva, aceasta trece ca o picătură printre degete, sau iese ceva nepractic.

La noi, cestiunea sătenilor este o boală socială, economică, pe care trebuie să o vindecăm, prin progresele ce fac pe fie-care zi științele sociale și economice. Să apelăm necontentit dar la aceste științe, și prin studii, muncă neintreruptă, bună voință, să căutăm a aduce treptat reformele necesare, spre a îndrepta și ameliora starea sătenilor, căci numai prin buna lor stare vom consolida națiunea și Statul, fiind că populația rurală este mulțimea, este temelia Statului și a națiunii. Nu oligarhiile capabile și avute constituie națiunea puternică și avută, ci masa poporului. Cu cât cultura și buna stare va fi mai multiplă și mai răspândită în popor, cu atât și națiunea va fi mai avută, mai puternică, iar statul mai consolidat și mai asigurat.

Când asistă la intrunirile publice, când citești discuțiile adunărilor, vezi oratori declamând în favoarea sătenilor cu atâtă foc, cu atâtă devotament și convinere, încât crezi că acei oratori sunt niște tribunii esită din rărunchi sătenilor, că sunt identificați cu nevoie și dorințele lor; când însă îți vezi la fapte, la reforme, având puterea său mijlocul de a aplica, desgustul și amărăciunea te cuprinde.

Toamna aici, mi se pare că reșidă în cea mai mare parte causa primordială, că imbinătățirea soar-

natura faptelor, pe traiul, purtarea, și viața de toate zilele a sătenilor; ea este chiar cunoscută de mai toți ce vietuesc între ei, de căi cari au legături, afaceri cu densi. Însuși dușmanii imbinătățirii soartei sătenilor, când îi apuci la o discuție serioasă și rațională, nu contestă că sătenii nu suferă, că sunt în mizerie, dar îndată își replică că și sătenii au greșelele și defectele lor.

Observați, ne zic ei, că chiar în starea actuală, așa de rea pentru săteni, acel dintre ei, care este harnic, nu este bețiv, își respectă sănătarea angajamentelor, nu se dă la vicii, unul ca acesta se bucură de o soartă mai bună: are o bună gospodărie și un traiu mai îngrijit.

Fără îndoială că una din cauzele principale a mizeriei și decadentei sătenilor, este și ignoranța lor, lipsa unei conștiințe luminate, care să își pună în poziție de a și cunoaște drepturile și datorile sub toate raporturile și a și le exercita conștiințios. De aceia să luăm măsuri de a introduce treptat toate acele reforme, cari nu numai să amelioreze starea sătenilor, dar să își și emancipeze sub toate raporturile. Însă până când sătenii se vor emancipa prin cultură, dezvoltare, trebuie să luăm măsuri ca densi să se folosească, să profite de reformele și imbinătățirile ce li se vor da.

Aci vine întrebarea capitală de la răspunsul căreia depinde sănătarea și folosința penitenciarelor sătenilor a reformelor și imbinătățirile ce li se vor da.

Această întrebare și răspunsul ei a început chiar a se agita. Unii sunt pentru un fel de tutela său epitetie, alții sunt pentru intervenția Statului. Amândouă pot să își aibă realele lor mai ales față cu libertatea absolută; însă înțind seamă de starea materială, de starea de cultură și dezvoltarea sătenilor, suntem falimentate împinsă să alegem și să determinăm un coercitiv; și între două reale trebuie ales cel mai puțin periculos; de aceia e mai bună intervenția Statului.

Causele ce influențează asupra mizeriei și decaderei populației rurale sunt foarte multiple; ele se pot clasa în două categorii generale: cause indirecte și cause directe. Causele indirecte sunt acelea care nu stau în putință sătenului de a le înălțura, ci a guvernului, Camerilor legiuitorilor și a diferitelor autorități. Aceste cause sunt:

— lipsa pământului, defectuositatea administrativă; imoralitatea și inconștiința funcționarilor, lipsa tuturor instituțiilor de a lumina și emancipa.

Causele directe sunt acele ce depind de săteni spre a le înălțura și totuși cea mai mare parte nu știu, nu vreau, să nu pot să le înălțureze, așa că ei cad victime acestora, adăogând la miseria și ruina lor. Acestea sunt: betia, nepăsarea, lenea, neonestigata sau sănătatea angajamentului; nefrigirea, chiar din partea acestora care au și pot, pentru un traiu mai alimentar și a unei locuințe mai igienice; dedarea apoii la vicii sau abateri, fie din cauza miseriei, fie din cauza ignoranței.

Această clasificare nu este închipuită, este reală, basată pe

Asa: legea pedepsește pe părințele care nu își dă copilul la școală; făță cu libertatea, or cine zice, că nu îl drept, însă Statul care are datoria ca toți cetățenii să fie luminați, culti, dezvoltăți, se ridică mai sus de această libertate individuală, pentru a salva generalitatea. Asa dar Statul trebuie să intervină, or de către ori este nevoie de a deștepta, emancipa o clasă a societății, care prin sine nu se poate ridica sau este lipsită de conștiință datoriei.

Statul dar trebuie să proteagă pe sătean după cum părintele protege fii săi.

Sătenii noștri, față cu starea lor actuală și cu progresele făcute în celelalte clase ale societății, sunt în un fel de minorat. De aceea, cel mai bun tată și povățitor al lor nu poate fi altul decât Statul.

I. N.

SERVICIU TELEGRAFIC

AL ROMANIEI LIBERE.

— 29 Decembrie —

Londra, 29 Decembrie.

Să anunță din Zanzibar ziarul *Standard* că regale Uganda a fost detronat de fratrele săi. Sărea este însemnată dacă se confirmă, căci regale impiedică trecerea lui Emin-Bey care ar putea atunci să fugă spre coasta orientală.

Viena, 29 Decembrie.

După *Nouă Presă Liberă* guvernul va prezenta delegațiilor o cerere de credit pentru crearea unei flote de resboiu pe Dunăre. Această cerere ar fi consecința unui memorandum al comandanților marini baron de Sterneck, care a arătat că România a creat o flotă de resboiu în Josul Dunării și că Rusia, după regularea Portilor de fier ar putea să trimită în susul Dunării corabii de resboiu de către mărine. Pentru aceasta Austria se vede obligată să creeze o flotă de resboiu destul de mare pentru apărarea sa.

(Agenția Havaș)

A se vedea ultime stiri pe pag. III-a

CRONICA ZILEI

Relație oficială.

Sămbătă, 17 Decembrie, fiind aniversarea nașterii M. S. Reginel, Augustul nostru Suveran a primit consiliul de miniștri, în numele căruia D. Th. Rosetti, președintele consiliului, a adresat M. S. Reginel următoarele cuvinte:

Doamnă,

Cer voa a prezinta Majestatei Voastre respectuoase felicitări ale consiliului de miniștri. Dacă să ocrotească zilele Majestatei Voastre pentru mândria Casei Regale și a Trecătorii, pentru încurajarea celor ce lucrează și pentru mărgăritărea celor ce suferă.

Să trăiesc, Augustă Doamnă, ani lăudelungi și fericitori!

Nefind în acea zi primire la Curte, un mare număr de domenișori, deputați, înalți funcționari și nobili sărbi grăbită să prezinte felicitările lor, înscrindu-se la Palat.

Majestatele Lor au mai primit numeroase telegrame de felicitări din țără și din străinătate; iar doamnele din societatea Bucureștiene au trimis gratiașele noastre Regină, ca dovadă a sentimentelor lor, numeroase buchete de flori.

Augustul nostru Suveran a fost foarte simțitor la aceste manifestații de iubire ce li s'au adus cu această ocazie.

M. S. Regele a primit din partea d-lui Hammer, vice-președinte al Confederației elvețiene, o scrisoare prin care îl notifică, în numele consiliului federal, încreșterea din viață a d-lui Guillaume Frederic Herten-

stein, președintele Confederației elvețiene.

Postul general Angelescu Alexandru este exclus din membrul ordinelor din care face parte.

In același timp se retrage susnumitul dreptul de a mai purta însemnele altor ordine și medaliile străine și române cu care este decorat.

Procesul de calomnie prin presă intentat d-lui N. C. Macovei, s'a transpat în urma seuzelor aduse de inculpat prin următoarea dom între ce citim în *Epoa de ști*:

Domnule redactor,

In Nr. 743 de Vineri 13/25 luna Maiu a.c. al stimabilului, d-voastră ziar *Epoa*, s'a publicat o informație contra d-lor E. Leutescu și Papinian silvicii, cum că ar fi comis abuzuri, însușindu-și lemn d'ale Statului.

Această informație fiindu-mi dată de o persoană strină pentru a o da publicitatei, declar că în urma constatărilor ce s-au facut, am fost indus în eroare asupra arătarilor din acea publicație, faptele petrecându-se cu totul altfel.

Am dat aceasta pentru a se face rectificarea cuvenită.

N. C. Macovei.

D. Zamfirescu (Theodor I.), șef de biuру clasa I în administrația centrală a departamentului de interne este numit membru al ordinului *Coroana României*, în gradul de cavaler.

E numit membru al ordinului *Coroana României*, în gradul de cavaler, d. Forăescu (Constantin), locotenent din regimentul 1 linie, ajutor al comandanții sergenților de oraș din Capitală.

S'a conferit medalia *Serviciul credincios*: Clasa I. — D-lui Marino (Nicolae), șeful gării Sinaia. D-lui Firică (Nita), sergent de oraș la poliția Capitalei. D-lui Gheorghe (Petre), idem idem.

Clasa II. — D-lui Brătăloveneu (Toma), sergent de oraș la poliția Capitalei. D-lui Costea (Nea), idem, idem; Miloiu (Nicolae), idem, idem; Tache (Gheorghe), idem, idem; Theodorescu (Iorgu), idem, idem; Bădescu (Petre), idem, idem.

D. Constantin Plopescu, absolvent cu certificatul școală națională de poduri și șosele, e numit în postul de inginer-assistent la serviciul exterior al intreținerii căilor ferate.

CHEIUL PORTULUI T.-MAGURELE

Repunse la interpelarea d-lui Mavrodineanu

Sedinta de la 9 Decembrie 1888

D. ministrul al lucrărilor publice. Al. Marghiloman. D-lor deputat, acel dintr-o-vastră cari s'au găsit în Cameră acum trei ani, său cari au urmat discuțiile de atunci și pot aduce aminte de istoricul lamentabil al cheurilor noastre făcut de un deputat din majoritatea de atunci, de d. Lupulescu, care a spus cum s'a cheltuit peste patru milioane cu cheurii cari, în scurt timp, duodreimi s'au dus în apă, iar o treime a rămas pe uscat. Situația aceasta a fost datorată în mare parte precipitației cu care s'au făcut lucrările! Nu am să desvelesc toate răjiunile, din care unele erau politice, cari au impins pe predecesorii noștri de a începe de o dată lucrări numeroase și delicate fără mult studiu; s'a găsit în cartoanele ministerului un proiect de cheiu pentru Giurgiu, făcut de inginerul englez Hartly, care proiect s'a adoptat ca tip și fără alte sondări, fără alte studii, cari cauță să varizeze dupe fiecare localitate, să înceapă aplicarea lui nemodificată. Rezultatul a fost leane de constatații; căpătă an în urmă, banii s'au cheltuit, însă cheuri nu avem. De altminterea tot termen nostru pe marginile Dunării și defectuos; e moale, jos, nu are stâncă, nu are faleză, astfel că dificultățile tehnice se mal înmulțeau încă prin configurația geologică a ripelor noastre. Aceste neajunsuri naturale sunt cauza principală pentru care s'a recurs la construcția de basinuri în Galați, Brăila și Giurgiu, cari pot oferi în pămînt ferm marginile de deschidere și închidere pe cari malurile firești din port nu le da cu destulă ușurință. Pentru celealte porturi, cestiunea și încă neînțepătă și așa e pentru Zimnicea și Magurele, care cu drept cuvenit preocupa pe d. Mavrodineanu.

Cum stă cu Magurele? La Magurele orașul e pe deal și între oraș și încărcătoare, adică port, e cum am zice o *plage*, o intindere de pămînt de peste patru kilometri. Dunărea nu vine până la Magurele.

De altminterile și punctul unde, pe acasă ses, ce făcuse până atunci deschiderea, era reușit pentru că se găsește

la confluența Oltului cu Dunărea care, după cum Oltul e mai urcat sau mai scăzut în raport cu Dunărea, produce ori potomori, sau *affoulemente*, spălături.

Intr-un moment reușit inspirat s'a ales tocmai punctul culminat al afluentei acestia ca să facă cheul. Cheul s'a făcut după toate regulile, și cu cele două dimensiuni. Caci — trebuie să știi — nu avea două dimensiuni.

Denvîrările fluviului ajung a fi de sute metri, de unde necesitatea de a avea două înălțimi de cheuri: Una pentru apele urcate, alta pentru apele scăzute.

Cheul, deci, se face conform proiectului când se observă că progresiv rămâne pe uscat. Oltul formează la piciorul cheului adverat aluvionul ce zilnic sporă. Perplexitatea fost mare și dacă s'a reținut garanția constructorului, când tot natura s'a însărcinat să îndrepte lucrurile.

Oltul și a modificat cursul, jocul apelor s'a schimbat și într-o bună zi tot deposedit de pămînt a fost spălat și cu densus și o bucată din cheu! Însă, să nu exagerăm lucrurile, surparea nu a fost decat parțială, cheul încă servește.

De aci preocuparea locală; are oare guvernul de gând să refacă cheul? Am să asigur pe d. Mavrodineanu că nu. Însă pentru că avem o porțiune de cheu, care servește, o întreținem fără a face sacrificii mari, și o vom întreține până când vom găsi un debăcader mai bun. Aceasta va atârnă și de traseul ce se va adopta pentru trunchiul de linie ferată ce trebuie să lege Magurele cu Dunărea.

In acest punct rămâne cestiunea întreagă căci este un mic conflict între datinile științei și dorinței, foarte legitime de altminterile, ale localilor.

Prelungirea liniei de la Magurele până la apă este hotărâtă; rămâne numai să știm unde să punem capul ei. Dacă l'putem în punctul indicat de d-nii prefeți și de d-nii primari, tâlmaci ai cerințelor; magurele, ne vom expune să aibă și o cestă lucrare soarta cheului; dacă l'putem însă unde ne obligă știința, la Flămânda, vom depărtă puțin portul de oraș dar cel puțin creăm pentru Magurele un refugiu sigur cum este Smârdă pentru Giurgiu. Astfel, căzând de acord asupra acestui punct, sper că în primă-vară viitoare vom începe lucrarea acelor patru kilometri de reacordare. In această privință sper că d. Mavrodineanu și toți reprezentanții Teleormanului ne vor da concursul necesar, ne vor acorda și timpul trebuincios pentru că să facem o operă desăvârșită iar nu o lucrare de satisfacție vremelnică. Chiar azi am primit asigurarea d-lui director general al căilor ferate că nu perde proiectul din ochi, și am aci jurnalele consiliului de ministri — jurnale încheiate de predecesorii noștri — cari dan toate înlesnirile pentru terminarea acestei lucrări chiar în primă-vară viitoare.

Asupra celuil de al doilea punct, portul Zimnicea, iată situația: Orașul nu se găsește pe marginea Dunării, ci se găsește pe marginea unui braț al Dunării. El este despărțit de ambarcajul printre insulă. In această insulă s'a făcut cheul care devine astfel de un acces dispindos nu numai din cauza distanței de parcuri și a podului de trecut, dar și din cîteva submersibilități insulei și apele *canalări*.

Dacă meninim, deci, cheul unde se află, nu răspundem necesităților traficului.

De altă parte, brațul care desparte această insulă este navigabil în oare-care timp al anului; când apele sunt mari, sileurile pot trece, dar când apele sunt mici ele sunt impedeate de potomori. Rămâne, prin urmare, cestiunea de a se ști dacă dregănd și îndreptând acel braț, al Dunărei, putem da apel un fir suficient ca ea singură să ște curețe depozitele și să facă lucrarea de dragare ce astfel am fi săli și să reincepem la fiecare seară lunii?

Un studiu a fost făcut în toamna aceasta de către d. Mironescu și de un serviciu de ingineri așa în cat în momentul de față proiectul se elaborează și nu rămâne de căt la timp să se avizeze la mijloacele pecuniar pentru a face această lucrare foarte priuinoasă pentru Zimnicea și Teleorman.

D. A. D. Mavrodineanu. Mă declar să-ti răspundem cu răspunsul d-lui ministrului.

RECHIZITII MILITARE

(Circulara d-lui ministrului de resbel din 17 decembrie către d-nii prefeți de județe).

Domnule prefect,

Legea rechizițiilor militare prevede căreia unul recensămînt anual al căilor, iepelor și căilor de la statea de 6 ani în sus, în scopul ca administrația resbelului să scie de ce număr poate dispune la cas de trebuință neprevăzută.

Această operație urmănd a se face în fiecare comună de către o comisiune compusă din primar, doi membri ai consiliului comunal și doi locuitori din cei mai impuși ai localităței, am onoare a vă ruga să bine-voiți a lua măsurile necesare ca aceste comisiuni să se întrenească la 2 Ianuarie viitor și să procedeze la formarea tablourilor prevăzute de lege.

Comisiunile acestea, având în vedere art. 15 al legii, vor trece pe tablouri toți cari, iepelor și căilor care împlinesc etatea

de 6 ani, socotindu-se vîrsta lor de la 1 Ianuarie al anului nascerei; comisiunile vor pune în vederea proprietarilor cele prescrise de art. 41 din menționata lege.

Dupe terminarea acestei operațiuni, care va dura până la 20 Ianuarie 1889, veți bine-voi să înainta, ministerul situatiile, recapitulatice pe comune, de animalele treceute pe tablourile de recensemînt.

In acest scop dar veți consulta atât legile rechizițiilor, cât și reglementul ei decretat la 28 Iunie 1877.

Primiti, etc.

p. Ministrul, Colonel Poenaru.

CORPURILE LEGIUITOARE (SESIUNE ORDINARA)

Camera

Sedinta de la 17 Decembrie

Sedinta se deschide la ora 1 sub prezența d-lui Lascăr Catargiu, fiind prezent 106 d-ni deputați.

Se acordă concediu mai multor d-ni deputați.

Se citește comunicările și petițiunile.

D. Fătu spune că regulamentul Camerii hotărăște că petițiunile după ce se întorc de la comisiuni să se pue Sâmbăta la ordinea zilei. Ziua de azi este pentru discuție bugetul căilor ferate de aceea și pierdere pentru indigenate. Propune ca onor. Cameră să se ocupe mâine și Lună cu indigenate.

D. Negoeșcu se declară contra ordinei zilei, cerind să se discute indigenate și petițiile.

D. președinte, Lascăr Catargiu propune a se întâine mâine Dumînică sedință pentru petiții.

Se pune la vot și se primește.

D. C. Dobrescu anunță o interpelare pentru înființarea unei sucursale a băncii Naționale în Ploiești.

D. I. Nădejde încearcă să ște către alocutorilor din o comună din Vlașca pentru pămînt.

D. M. Cogălniceanu întrebă dacă așa sunt dosarele cerute de d-sa.

D. Raportor M. Tzoni dă cîteva raporturi pentru bugetul căilor ferate, care e la ordinea zilei.

D. Chr. Negoeșcu crede că bugetul acesta este adus prea întrupărat în discuție și se declară contra luările în considerație.

D. Raportor Tzoni, arătă argumentele ce au condus comisia bugetară și spune că de și lu minoritate, însă având în vedere că de la anul nou s'ar dezorganiza serviciul căilor ferate, dacă nu s'ar vota bugetul, susține lăurea în considerație. Înțelege că se exprimă d-sa că suntem o opoziție de guvernămînt, nu o opoziție revoluționară. (Aplauze). Incredințează apoi că comisiunea a lucrat cu multă hărnicie și a examinat în detaliu, articol cu articol, realizând toate economiile cari au fost posibile.

D. C. Olănescu combată aserțiunea d-lui Negoeșcu că nu s'a studiat în deajuns chestiunea și sustine lăurea în considerație.

Inchizîndu-se discuția, se pune la vot lăurea în considerație.

Rezultatul:

Votanți	126
Maioritate absolută	64
Bile albe	114
Bile negre	12
Deficit budgetul s'a luat în considerație.	

D. Președinte comunică onor. Camere că d. Ministrul de finanțe a trimis expunerea situației financiare până la 30 Septembrie. Se începe discuția pe articole.

Sedința urmează.

Sedinta de la 18 Decembrie.

Sedinta se deschide la ora 1 și 25 min. p.m. sub președinția d-lui Grig. Cozadini, vice-preș. prezent fiind 106 d-ni deputați.

Sumarul sedinței precedente se citește și se aproba.

Se citește mai multe comunicările, între cari și a d-lui Nicolae Birt, care cere re-cunoașterea calității de Român.

La ordinea zilei este: Propunerea referitoare la *împărtășirea unui stein*, dacă ea se intinde de drept și asupra copiilor săi minori, cari devin Români de odată cu tatăl său mama lor; proiectul de lege pentru înființarea mai multor modificări în tariful taxelor existente ale comunei *T.-Magurele*, alt proiect de lege, prin care comuna rurală *Căciulătești din Dolj* să poarte pe vîtor numirea de *Dobrescu*; proiectul de lege, prin care comuna rurală *Cogoveni-de-Jos* tot din Dolj, să se autorizeze a percepe mai multe taxe; în fine propunerea vîdeului *M. Zottu* spre a-i se acorda densei și fiului său până la majorat o pensie de 200 lei mensual.

Nefind nici un d. ministru present, se adăsta până să seosească un d. ministru.

D. Răcianu depune o petiție pentru reconstruirea catedralei metropolitană din T-Vestel.

D. dr. Severeanu comunică propunerea relativă la costul răscumpărării liniei ferate Cernavoda-Constanța. Ministerul să mai scameze în această afacere, să vada dacă nu s'a mai făcut vre'o pungășelă. Această linie nu numai că nu produce nimic pentru amortisarea capitalului, dar nici nu se poate întreține cu cît produce.

D. Danilescu citeș

viagere, exceptându-i-se pensia de la defunctul său soț de 200 lei.

Concluziile raportului se încovințează, pentru că i se respinge pensia.

In fine indigenatul d-lui *Daniel Ciocârlie*, rămas încă de ieri nevotat, să primește cu 48 bile albe, contra 2 negre.

Sedinta publică se ridică la 4 ore și 2 min. p. m. anunțându-se proxima pe Lună 19 c. la ora 2 p. m.

ARMATA

Despre pierderile în luptă¹⁾

Auzim adesea zicându-se: "Cutare a inventat o pușca trăgând 20 de focuri pe minut, o mitralioză care distrugă un batalion într-un minut, un tun care bată la 16 kilometri, și se adaugă: "In curând nu va mai putea fi răsboiu, atât atunci devin instrumentele de omorătoare. Alți, mai puțin hotăritori, se mulțămesc cu conchisunea că, după urma acelor instrumente perfectionate, răsboiele vor fi foarte puțin. După părerea noastră, și unii și alții gresesc.

Bătăliile moderne nu sunt mai săngeroase decât cele din vechiime, din timpul în care se întrebucință numai sulții și săgeți; cu un cuvânt, pierderile atârnă nu de la puterea armelor, ci de la felul de a le întrebucința, adică de la valoarea trupelor care sunt fată în față.

Admitem, bine înțeles, că armatele opuse au un armament de egală valoare.

Să venim de îndată la trupele moderne. La bătălia de la *Valmy*, foarte însemnată prin rezultatele ei, tăra pierderilor este foarte mică; s'a dat de trupe tineri, puțin obiceiuite cu resulbul armelor prusiane, al cărei comandament este puțin hotărât și ale cărei trupe sunt obosite de boale.

In răsboiele revoluției și ale imperiului, tărele pierderilor se schimbă în mod simțitor, după valoarea treptelor în prezență. Așa, la bătălia de la *Iena*, armata franceză pierde 4% numai din efectivul său; la *Mareșal* pierdere a de 18%; la *Eylau*, pierde 15,8%; la *Moscova* 16,1%. La *Sadowa* armata prusiană pierde 4%, armata austriacă 11,1%. Deosebirea aceasta se datorează puțelui cu și înginerilor, care trage după sine multe pierderi pentru cel invins. Armele sunt mai perfectionate decât sub primul imperiu.

Din răsboiele de la 1870 putem căpăta argumente decisive.

La *Weissenburg*, divizia generalului *Douai*, luptând contra trei corpuși de armătă germane, pierde, ca uciști și răniți, 28% din efectivul său. După urma marei superiorități numerice, proporțiunea pierderilor este foarte slabă în oastea germană.

(Francezii pierd. 21% Germanii . . . . . 7%)

La 16 August . . . corporul al 2-lea 20,8% (Francezii . . . . . 11,8%)

La 18 August . . . corporul al 3-lea 16,8% (Francezii . . . . . 18%)

La Coulmiers . . . (Francezii . . . . . 11,5%)

La Villepion . . . (Francezii . . . . . 3,1%)

La Port-Noyelles (Francezii . . . . . 5,5%)

La Villersexel . . . (Francezii . . . . . 6,6%)

La Prusianii . . . (Francezii . . . . . 3,4%)

Gauza pentru care se constată deosebită așa de mare în proporțiunea pierderilor, în doar perioade ale acelaiași răsboi, este că valoarea armelor s-a schimbat foarte mult.

In a doua perioadă a răsboiului, trupele franceze sunt tinere, fără coeziune, încadrare în mod neîndesuletor; trupele germane sunt obosite și valoarea cadrelor a scăzut cu mult; jumătate din ofițerii și disperători și au fost înlocuiri prin alții, care nu au nici tăria, nici instrucțiunea lor. Putem, deci, zice că valoarea unei trupe se poate măsura după întinderea pierderilor ce poate suferi pe câmpul de bătăie, și că pierderile acelora atârnă de la întrebucințarea armelor, iar nu de la arme chiar.

Să mai adăugăm că nu din perfectionarea armelor provine faptul că răsboiele moderne începe puțin timp. Concură și aceasta, ce e drept, dar această mișcare de timp este pricinuită, mai cu seamă, de desvoltarea căilor de comunicație, care permite să se dea mișcărilor o rapăzicinie necunoscută mai înainte, și de greutățile ce se întâmpină într-intrenarea armelor permanente.

Răsboiul de Secesiune americană, care s'a facut între două puteri fără armate permanente, a tăiat mai bine de trei ani, și pe toate acestea, s'a întrebucințat instrumentele cele mai perfectionate.

Impresurarea Parisului, în 1870, a tăiat 3 luni și s'a sfîrșit prin foame; aceiai alesie și aceiai a Genuei, în 1800, s'a terminat în același mod, și s'a tăiat mai tot atâtă; asediul Sevastopoliei a tăiat aproape un an.

Sub primul Imperiu a fost o succesiune de răsboiuri, dar multe din campanii au tăiat puțin; cea din 1805 a durat cîteva luni, cea din 1806, cîteva săptămâni, aceasta din cauza că puterile aveau, în acel

moment, armatele lor în permanență și aproape de teatru de luptă.

La aceste diferite cause, s'ar putea adăuga considerații filosofice, de politică economică și socială; dar am să prinăște din domeniul militar, în care se cade să rămânem.

DIVERSE

Legea landsturmului în Austro-Ungaria. În aplicarea legii privitoare la *landsturm*, în Austro-Ungaria, s'a dovedit foarte puțină porneire din partea Austriilor de a obține posturi de ofițer în *landsturm*, pe când Ungurii din potrivă au alegat după asemenea posturi. Pentru a complecta cadrele în Austria, ministerul de răsboi, zice *Neue Freie Presse*, a poruncit să facă o listă a tuturor celor cari, fiind din *landsturm*, dar fară a fi căpătat vreo instrucție militară¹⁾, ar putea, prin poziția lor socială, sa ocupe cu prință un post de ofițer.

La înscrisă că toate înlesnările putințioane li se vor face pentru a se pregăti, în cursuri speciale, la examenele necesare pentru căpătarea brevetului de ofițer, dar că acel dîn înșisă care n'ar voi să profite de aceste înlesniri, vor fi, în casă de mobilisare, convocați individual și încorporați ca soldați de clasa a 2-a.

Dispoziția această este foarte riguroasă, căci marea majoritate, a oamenilor neinstruiți din *landsturm* nu va fi chiermată, cel puțin la început, și cea mai mare parte va fi întrebucințată în serviciile auxiliare. E o aplicație a principiului, de mai multe ori proclamat în discuțiunile asupra noivel legi militare, că o situație privilegiată trage după sine, în punctul de vedere social și militar, îndatoririle de natură particulară, și că Statul are dreptatea de a impune acelor ce ar căuta să se scape de dinspre.

Tot în Austro-Ungaria găsim o dispoziție nouă care, pe lângă alta de mai multă lăsată, și adică, *infăinarea de baterii mobile de asediu*, ar dovedi porneirea de a ataca, pe viitor, piețele sau forturile de mai multă importanță, numai cu mijloacele date armelor de operaționi.

Această dispoziție nouă constă întrudarea, la baterile de câmp de 9 centimetri, a căror va obușuri sfârșătoare, în vederea unor însărcinări ce s'ar putea incredința acelor baterii.

Obușul este de otel, cu vîrf plin: are la culată o bortă făcută cu strelul, prin care se introduce încărcătura de爆炸, și care se închide cu un surup. Încărcătura se compune din pulbere de pușcă obișnuită, care se aprinde prin urecătura temperaturii ce produce penetrație și proiectilul într'un corp foarte rezistent.

Obușul sfârșătoare, menit să distrugă cîrurășamentele, se poate întrebucința până la distanța de 1000 de pași (750 de metri).

(E. A.)

MAI NOU

Consiliul de ministri a ținut eri doar ședințe, una de dimineață, alta seara. S'a examinat bugetul liniei Cernăuți-Iași și s'a expediat lucrările curente.

Comitetul alergărilor a fixat definit eri programul curselor de primăvară. Se vor tăine trei zile de alergări în Duminică 30 Aprilie, 7 și 14 Mai, cu o alocație generală de 38.000 lei.

Sunt rezervate ofițerilor trei curse din cari doi de garduri (parcurs lemnios numai cu patru obstacole) și gentlemanilor împreună cu ofițerii o patru alergare în plat.

Fiecare zi de curse se va termina cu un steeple-chase.

Sâmbătă s'a fost primișt ca membri ai Jokey-Clubului domnil: doctor Clement, Ion Miclescu deputat, Constantin Stoica deputat, Alexandru G. Florescu avocat, Alexandru T. Bagdad rentier, și printul Alexandru Karageorgewitch.

Domnul primar al Capitalei a permis sâmbătă la masa sa pe d. și d-na P. Carp, generalul Florescu președintele al Senatului, d. și d-na general G. Manu, d. și d-na Maiorrescu, d. și d-na G. Verescu, dd. print A. Sirbei, A. Marghiloman, și M. Germani.

M. S. Regina are de cățăva ani, cu ocazia aniversării nașterii Sale, o grațioasă idee care umple de fe-

ricire populația scoalelor. O reprezentanță gratuită intruneste la Teatrul cel Mare pe toți copiii din instituții publice cari sunt cel trei dântăi în clasa lor. Sâmbătă se juca "Vicleniile lui Scapin" și "Minchinul" în prezența acestui public special care prin aplauzele lui frenetică și risul lui nestins să reprezinte o fisonomie particulară.

MM. Lor asistă în logea regală și părea că se înveseli mult mai mult de spectacolul din sală decât de cel de pe scenă.

Copiii, cari nu avuseseră note suficiente pentru a pătrunde în teatru, au facut Reginet o primire atât de înșătoare că pe dată li s'a dat drumul la galerie: în câteva minute cărduri de școlari se grămadău acolo ca ciorchini de struguri.

Eri, în alegerile parțiale de la Valcea s'a ales deputat în colegiul I d-nu Emil N. Lahovary, frate mai mic al d-lui ministru al domeniilor, cu 203 voturi din 306.

D-nu maior N. Baldovici care fusese în concediu la Iași chemat pe lângă frațele d-sale bolnav, și a reluat de două zile comandanțul divisionului de gendarmi.

Eri dimineață M. M. Lor a înăgărat la 11 ore dimineață expoziția de belle-arte de la Ateneu.

Afăram cu părere de rău că starea sănătății d-lui Costică Isvoranu s'a agravat într'un mod îngrăitor.

Ordinea zilei la Cameră este încărcată cu mai multe interpelații, cu creditul de 200.000 de lei cerut pentru expoziție, și cu propunerea porturilor france.

E probabil că chestiunea porturilor franceze va fi amânată pînă după vacanță, cără Cameră va lucra o parte a zilei în secțiuni

D. V. Căruțu Munteanu, directorul scoalei centrale de agricultură și silvicultură de la Ferestău, a fost primul care se introduce încărcătura de爆炸, și care se închide cu un surup. Încărcătura se compune din pulbere de pușcă obișnuită, care se aprinde prin urecătura temperaturii ce produce penetrație și proiectilul într'un corp foarte rezistent.

Obușul este de otel, cu vîrf plin: are la culată o bortă făcută cu strelul, prin care se introduce încărcătura de furt pe unul din ei, celalalt hotă tras focuri de revolver ca să îl scape. Amândoi frați sunt răniți la spitalul Colțea.

Criminalii se cred a fi doi geamăbi din comuna Tunari jud. Ilfov

Vineri noaptea o crima s'a comis în comuna Tăncăbești: doi frați, Dumitru și Ilie Badea Langu, au prins în flagrant-delict de furt pe unul din ei, celalalt hotă a tras focuri de revolver ca să îl scape. Amândoi frați sunt răniți la spitalul Colțea.

Criminalii se cred a fi doi geamăbi din comuna Tunari jud. Ilfov

Astăzi se judecă la Curtea cu juriu răscoala din com. Corbeanca: 16 acuzați.

Ultime Depesă Telegrafice
ALE ROMANIE LIBERE

— 31 Decembrie —

Paris, 30 Decembrie.

Stirea care atriește d-lui Floquet intenția de a-și pune candidatura la 27 Ianuarie în contra generalului Boulanger este desmințită.

Sofia 30 Decembrie

Inchiderea sesiunii Sobraniei s'a făcut astăzi.

Prințipele a mulțumit deputaților pentru săvârșirea săvârșită de dânsă.
Prințipele a fost foarte aclamat.

Belgrad, 30 Decembrie.

Scupina s'a deschis printre un ukaz regal pe care l-a citit președintele consiliului:

D. Tansuovici, radical, a fost alături președintele, iar d. Riste Popovici de asemenea radical, vice-președintele cu o imensă majoritate.

Candidații liberalilor au întrebuințat 96 voturi iar seful grupului radical disidenț: 3 voturi numai.

Acest rezultat a fost primit cu o satisfacție generală.

Pretutindeni ordinea și unitatea sunt perfecte.

Pariz, 30 Decembrie.

Ziarul Oficial publică numirea d-lui de Coutouly, ministru al Fraciei la București, în gradul de ofițer al Legionii de onoare.

(Agenția Havas)

Paris, 30 Decembrie.

Ziarul Oficial publică numirea d-lui de Coutouly, ministru al Fraciei la București, în gradul de ofițer al Legionii de onoare.

(Agenția Havas)

Paris, 30 Decembrie.

Ziarul Oficial publică numirea d-lui de Coutouly, ministru al Fraciei la București, în gradul de ofițer al Legionii de onoare.

(Agenția Havas)

Paris, 30 Decembrie.

Ziarul Oficial publică numirea d-lui de Coutouly, ministru al Fraciei la București, în gradul de ofițer al Legionii de onoare.

(Agenția Havas)

Paris, 30 Decembrie.

Ziarul Oficial publică numirea d-lui de Coutouly, ministru al Fraciei la București, în gradul de ofițer al Legionii de onoare.

(Agenția Havas)

Paris, 30 Decembrie.

Ziarul Oficial

